

.....
PONS FUSTER, Francesc

*La Germania a Gandia
i el duc Joan de Borja*

CEIC Alfons el Vell - Ajuntament
de Gandia, 2008
288 pàgs.

.....
Després de la recerca que fructificà en *Vespres de mort a Gandia*, Francesc Pons completa la tasca investigadora sobre la història de la Gandia del segle XVI amb *La Germania a Gandia i el duc Joan de Borja*, un treball en què l'autor ens aporta en primer lloc alguns apunts bibliogràfics dels protagonistes principals de l'esdeveniment, començant pel tercer duc de Gandia, Joan de Borja, un personatge eclipsat per l'esplendor dels Borja a Roma i la santedat del seu fill Francesc. De Joan de Borja ens dona informació sobre els seus primers anys de vida, el seu matrimoni amb Joana d'Aragó,

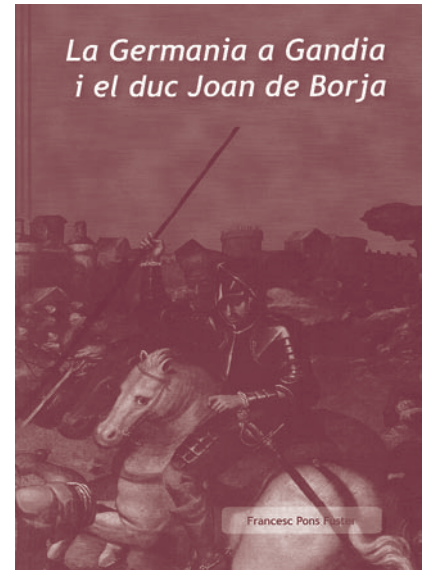
els amors adúlter que mantingué i de quines foren les conseqüències de l'abandonament forçat de la seua vida escandalosa, d'entre les quals estan el testament que redacta l'any 1517 i el retorn a la normalitat senyorial del ducat fins a l'inici de la revolta agermanada el 1519.

El segon protagonista d'aquesta recerca documental és el sucrer i mercader Miquel Caro, qui exercí diversos càrrecs municipals a Gandia. També el seu fill Joan Caro i Bartomeu de Cas. I com no, enmig del buit que resta per investigar entre les acaballes del segle XV i el primer terç del XVI, la minoria de conversos que viuen a Gandia, dels quals es té notícia, subsidiàriament, a través de les fonts documentals de la Inquisició, com és el cas que resulta conegut a partir d'una fortuïta brega, a partir de la qual entren a ser protagonistes d'aquest treball de recerca les famílies Guitart, Manrana i Fortuny.

En la segona part del llibre, Francesc Pons centra el seu treball en la Germania de Gandia, que a través del procés a què és sotmès Bartomeu de Cas es pot seguir amb detall. Amb la confrontació de notícies i fonts ofereix una possible solució a la datació cronològica de l'inici del moviment agermanat a Gandia, i així mateix, ens dona a conèixer com amb el trasllat dels agermanats de Gandia a València el moviment assoleix un canvi de rumb, ja que Joan de Borja adopta l'opció bel·licista com a solució al conflicte i els vint-i-dos de Gandia forcen els agermanats a la guerra el juliol de 1521.

Malgrat la manca de fonts documentals, l'autor ens presenta, tot i que fragmentàriament, com es visqueren els preparatius de la guerra pels habitants de Gandia i el duc Joan de Borja, i la història de l'exèrcit agermanat, segons la narració que fa Bartomeu de Cas, fins a la Batalla de Gandia, a la qual dedica un capítol.

Com diu l'autor, la Batalla de Gandia planteja avui més interrogants que respostes; no obstant això, Francesc Pons discerneix quines van estar les conseqüències i les repercussions posteriors a la batalla de Gandia per als moros de la ciutat, per a la resta de veïns i per al duc.

En la tercera part del llibre, l'investigador ens revela quines van estar les conseqüències de la Germania, en especial els danys econòmics, les persecucions i condemnes contra els agermanats de Gandia, de la Poble Franca de Rugat i els processos contra Bartomeu de Cas i Bartomeu Guitard.

La quarta part del llibre està dedicada a la revenja de la Germania i tanca l'estudi un interessantíssim apèndix documental en què l'autor ens aporta la transcripció documental del testament del duc, redactat el 1517, i els contractes signats entre aquest i altres protagonistes d'aquesta història com són Joan Caro, Battista Burgarini i Bartomeu de Cas.

Si ja heu llegit *Vespres de mort a Gandia*, no us podeu perdre ara aquest treball de recerca de Francesc Pons, ja que ve a arrodonir la investigació iniciada en el seu llibre anterior, i si no l'heu llegit encara, us recomane que llegiu ambdues publicacions.

Jaume Buïgues i Vila

